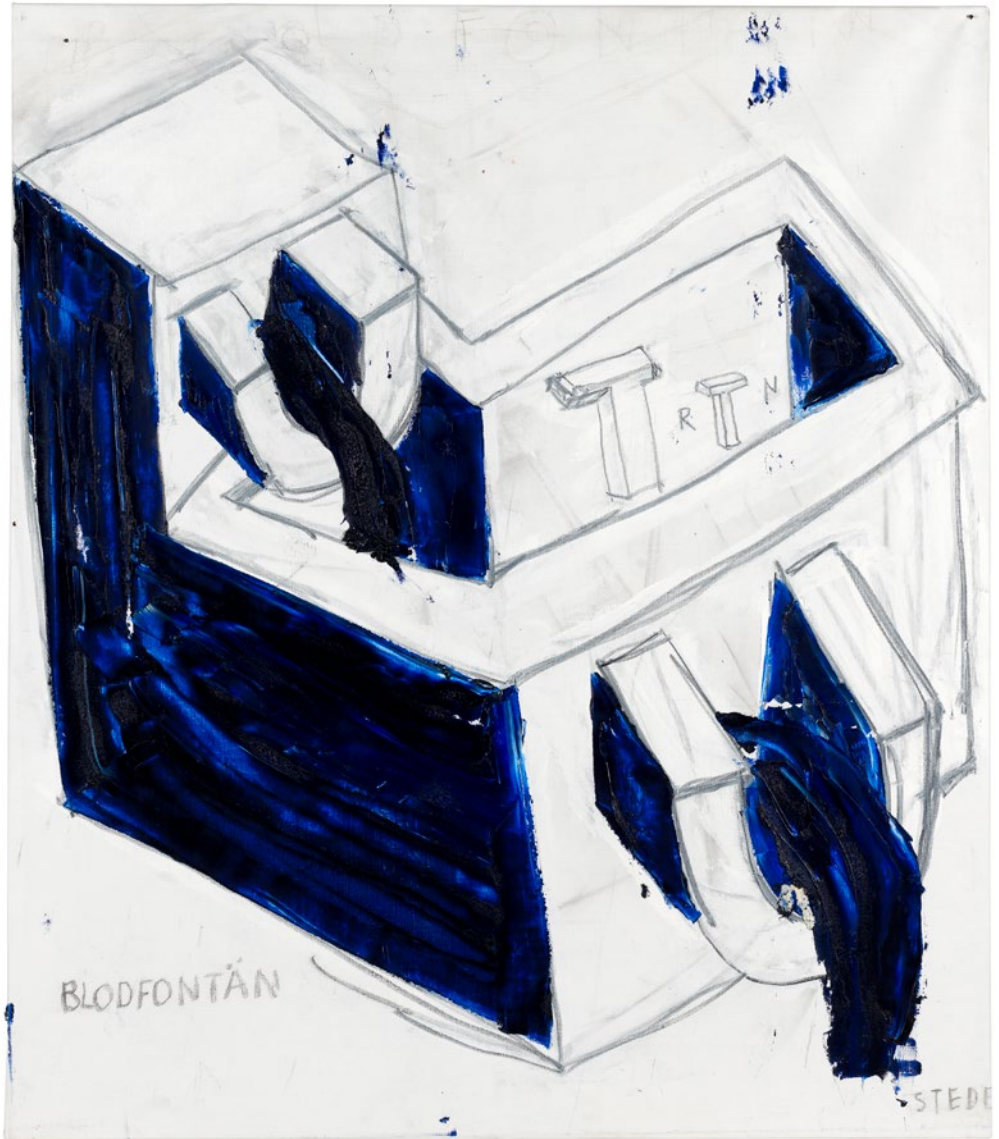

TORSTEN ANDERSSON

Språkets tyngd 4 juli–4 oktober 2026

marabouparken

TORSTEN ANDERSSON SPRÅKETS TYNGD

Helena Holmberg och Erik Sandberg

Maraboutparken konsthall är glada att i sommar presentera den första större soloutställningen med Torsten Andersson (1926–2009) som visats i Stockholm på fyrtio år. Utställningen rymmer ett trettiotal målningar från hela hans aktiva period som konstnär samt teckningar och ett av hans tidiga skulpturala objekt.

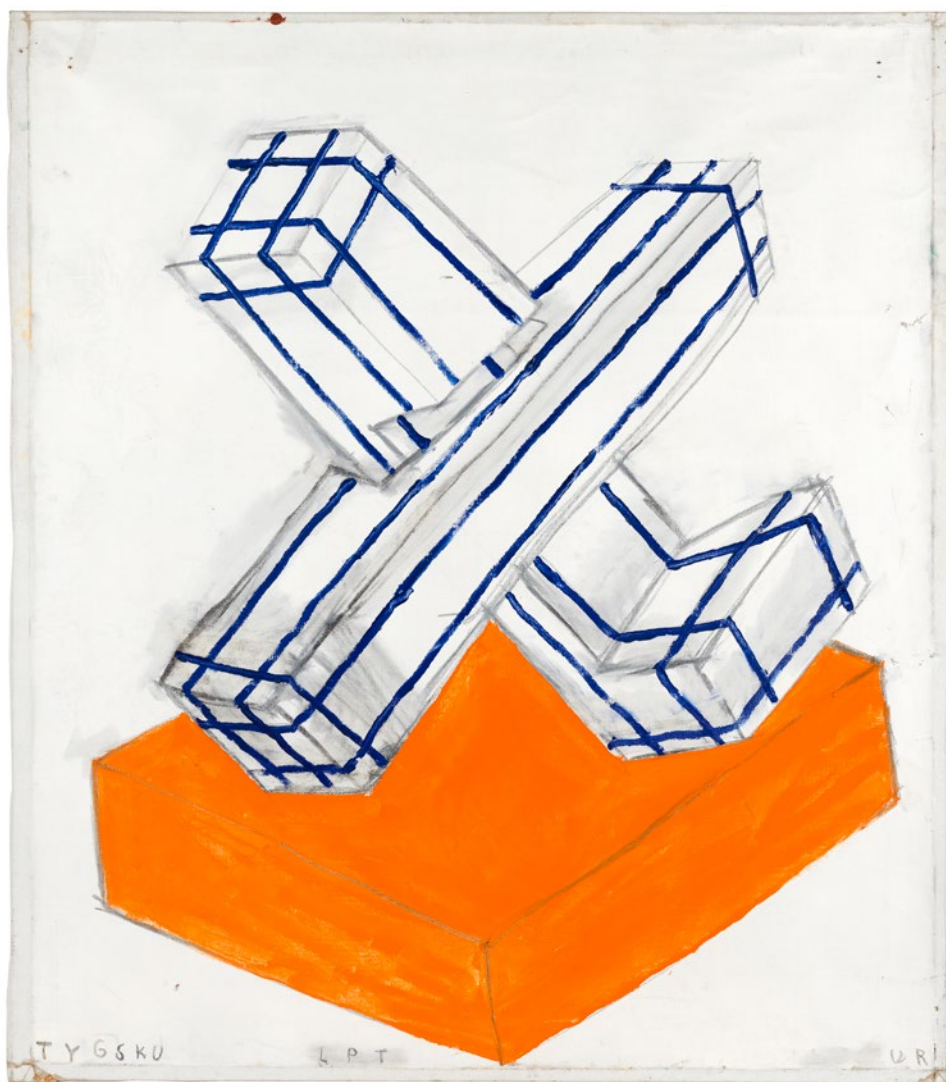
Torsten Andersson är en betydande konstnär i den svenska konsthistorien, en konstnär som influerar många av dagens unga konstnärskollegor. Han deltog på stora biennaler internationellt men verkade samtidigt i opposition mot sin samtids trender och konstsammanhang. Större delen av sitt konstnärligt aktiva liv tillbringade han i vad han kallade "transit" – långt från dessa sammanhang. Ändå har hans verk aldrig varit irrelevant eller bortglömt, han har fortsatt att finnas där som en självklar referenspunkt i konstvärlden.

Torsten Anderssons konstnärskap är egenartat, med stor integritet och ett allvar, som idag kan kännas både ovant och efterlängtat, men som också omfattar ett slags euforisk glädje och känsla av rymd. Han målade i stort format, distinkta frilagda former upptar ytan – målningar som ofta är ett slags avbildningar av skulpturer. De framträder i bildrummet med en oavvislig tyngd och närvaro som är hans egen. Utställningens titel refererar till denna verkets tyngd, som kanske har något att göra med det fysiskt skulpturala i målningarna, eller till det landskap som ofta lyfts fram som avgörande för hans konstnärliga val, ett slags markens tyngd som en inneboende, inre egenskap – men också till den vikt han la vid det konstnärliga språket och den tyngd det har i konstnärskapet.

Om poesin säger den franske poeten Emmanuel Hocquard att den "framförallt, är en fråga om logisk organisering av tanken" liksom "vilket annat aktivitetsområde som helst där intelligensen brottas med språket". Ett sådant aktivitetsområde är utan tvekan Torsten Anderssons måleri. Han talade själv ofta om sitt språkarbete som det centrala i sin gärning. Citatet ovan är slående också därför att man ofta har ett intryck av att det är just en brottningsmatch som pågår. Torsten Andersson hanterar sina former lika påtagligt som om han

*Studie V för Carl
Larssons bakgård*
[Study V for
Carl Larsson's
Backyard]
2006
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of Galerie
Nordenhake

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]
2001–2002
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy
of Torsten
Anderssons
stiftelse

skulle brottas med materialet rent fysiskt. Formerna träder fram i en process som tycks röra sig utifrån och inåt, han arbetar sig in mot dem, som om de skulle finnas färdiga där inne någonstans i det fiktiva rummet som hans målningar utgör. Som en knådning eller ett uthugande. Ett friläggande.

Det ligger nära till hands att tänka på Torsten Andersson som ett slags skulptör med färgen som material, men tecknandet var också en viktig del av praktiken och vi har valt att ta med tolv teckningar i utställningen. I dem ser man brottningskampen med motiven tydligt, formerna griper kring varandra som kroppar, fulla av den energi som utmärker konstnärskapet.

Det första som möter besökarna i den här utställningen är en sidoställning av två verk. Det ena är en diptyk och det andra en målning. Båda föreställer ett abstrakt objekt och en avbildning av det. I diptyken *Bäcken* (1967) presenterar Andersson objektet och porträttet i samma verkliga rum, det vill säga i utställningsrummet. I målningen *Molnen mellan oss* (1966) presenteras i stället objektet och avbildningen i samma fiktiva rum – bildytan.

Många av Torsten Anderssons målningar är efter detta realistiska avbildningar av abstrakta former. Till en början skapade han enklare minimalistiska skulpturer som han sedan målade av. Efter ett tag inser han att "modellen" inte längre behövs utan att han kan genom sitt måleri skulptera objekten. När han målar en linje i en av sina skulpturer upphör den att vara en linje och blir ett tredimensionellt objekt, en form.

Genom det realistiska avbildandet och ibland ett nästan maximalt utnyttjande av duken skapas ett fiktivt, förhållandevis grunt, rum som spränger sina egna gränser utåt, mot betraktaren. De imposanta masonitskulpturerna t.ex. tränger sig så nära bildens yta att de tillskansar sig en enorm närvaro. Snarare än att betraktarens blick penetrerar bildytan för att träda in i bildens rum penetrerar här i stället det avbildade objektet bildytan och sträcker sig ut i det verkliga rummet. Gränsen mellan måleri och verklighet upphör.

Kanske kan man i detta (utan andra jämförelser) se en formell likhet med ikonmåleriet som med sitt grunda bildrum och frontala uttryck, upprättar en relation mellan det som avbildas och den som ser snarare än att upprätta relationer inom bildens motiv. Ett slags omvänt perspektiv där bilden i en utåtgående rörelse vänder sig mot betraktaren, som inte bara ser men som också känner sig sedd. Är det

Molnen mellan oss
[The Clouds
Between Us]
1966
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of
Moderna Museet

därför man upplever Torsten Anderssons måleri som så drabbande? Som ett direkt tilltal?

Det är också ett måleri som balanserar på gränsen mellan det realistiska och det abstrakta – mellan avbildandet och bilden som tecken – ett konceptuellt förhållningssätt som han delar med ikonmåleriet och med t.ex. 1300-talskonstnären Giotto, vars byggnader ekar i Torsten Anderssons serie *Personlighet som person* från 2006, och särskilt i verket *Blodfontän*, men också i verken *Plank* och *Studie V för Carl Larssons bakgård* (också 2006), där bildrummet har realistiska drag men snarast kan uppfattas som en slags scenografi, ett rum byggt av tecken, måleriskt språk, en realism i förhållande till de egna formerna, utan önskan att avbilda verkligheten utanför konstverket. Det är också tydligt att måleriet trots sin starka fysiska form hela tiden förhåller sig till bildytan, där ibland former lösgör sig från motivet och flyter upp mot ytan. Det finns en tydlig linje mellan dessa sena verk och de verk som inleder den intensivaste fasen av hans arbete på 60-talet.

En av de starkaste drivkrafterna i Torsten Anderssons konstnärskap var jakten på det egna konstnärliga språket. Han ville återuppväcka måleriet och föra det framåt från den stagnation som han upplevde i och med det monokroma måleriet. I en radiointervju från 2005 uttryckte han att: ”Försöker man erövra sitt språk har man inte tid att bli bra”. Motiven eller innebörden är aldrig lika viktiga som måleriet i sig. Arbetet med måleriet är allvar, nästan en fråga om liv eller död. Tecken och språk samsas med starka känslouttryck, sentimentalt är det aldrig.

Hans språkarbete bestod i att ”makulera och prioritera”, som han själv uttrycker det i en sen text. Eller annorlunda uttryckt: ”att försöka se tomrummet efter en förlorad grammatik – att försöka se detta tomrum som ett föremål” och att i processen försöka ”återskapa språket”.

Under den konstnärliga processen förstörde han många verk som inte motsvarade den bild han letade efter – man kan föreställa sig att han kände igen den när han fann den och att den igenkänningen utgjorde kriteriet på om målningen blev accepterad, blev benämnd konst, eller blev ratad och förstörd. Man kan förstå det som att den antingen var den bild han sökte, eller inte alls – och i och med det inte hade något värde, inte var konst alls, utan bara material. Som att begreppet ”ett dåligt verk” inte fanns. Ett kompromisslöst antingen eller. Som skillnaden mellan ett fungerande verktyg och ett helt felkonstruerat, som inte gör sitt jobb och därför saknar värde.

De två citaten ovan är tagna från boken *Torsten Andersson* som han publicerade 2008, och där han samlat tankar kring sitt konstnärskap. I sin recension i Dagens Nyheter skriver konstnären Jan Håfström om boken – som han läser under en resa till Istanbul – att ”avståndet skapar närhet”. Kanske är det samma sak för oss som idag vill lyfta fram hans konstnärliga gärning – vi befinner oss både på avstånd och

i närhet. Vi var inte del av den konstscen han uppreste sig mot och lämnade. Vi har inte heller nära kunskap om biografiska detaljer eller har haft ambitionen att spegla hans konstnärskap i dem. Hans måleri är däremot påtagligt, nära och starkt laddat – där finns inte något avstånd.

Landskap
[Landscape]
1980–1985/
year unknown
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of Malmö
Konstmuseum

Lönnen
[The Maple]
1963
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of Malmö
Konstmuseum

TORSTEN ANDERSSON
THE WEIGHT OF LANGUAGE

Helena Holmberg and Erik Sandberg

This summer, Marabouparken konsthall is pleased to present the first major solo exhibition by Torsten Andersson (1926–2009) to be shown in Stockholm in forty years. The exhibition includes around thirty paintings from his entire active period as an artist, as well as drawings and one of his early sculptural objects.

Torsten Andersson is a significant artist in Swedish art history, an artist who influences many of his young artist colleagues today. He participated in major biennials internationally but worked at the same time in opposition to the trends and art circles of his time. He spent most of his artistically active life in what he called “transit” – far from these environments. Yet his work has never been irrelevant or forgotten, he has continued to exist as a given point of reference in the art world.

Torsten Andersson’s oeuvre is unique – with great integrity and a seriousness that today can feel both unfamiliar and longed for, but which also contains a kind of exhilarating joy and sense of space. He painted in large format, distinct, free-standing forms occupy the surface – paintings that are often a kind of depiction of sculptures. They appear in the visual space with an undeniable weight and presence that is his own. The title of the exhibition refers to this weight expressed in the works, which perhaps has something to do with the physically sculptural nature of the paintings, or to the landscape that is often highlighted as crucial for his artistic choices, a kind of weight of the ground as an inherent, inner quality – but also to the importance he attached to artistic language and the weight it has in his oeuvre.

About poetry, the French poet Emmanuel Hocquard says, it is “above all, a question of the logical organization of thought”, like “any other area of activity where intelligence wrestles with language”. Undoubtedly, one such area of activity is the painting of Torsten Andersson.

He himself often spoke of his language work as the central part of his practice. The quote above is also striking as one often gets the impression that there is a wrestling match in progress. Torsten Andersson handles his forms as tangibly as if he were wrestling with the material

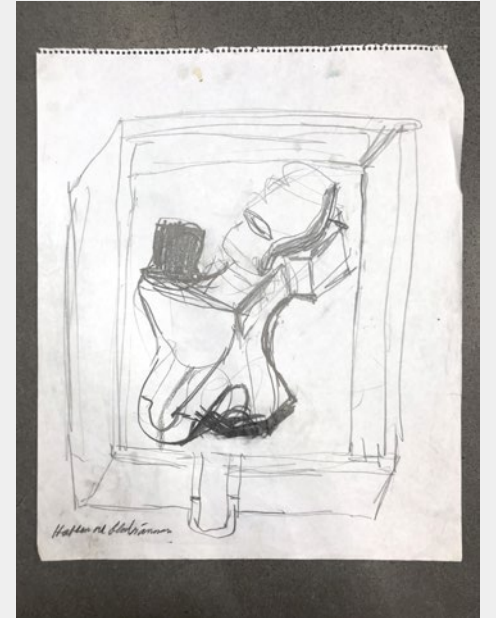
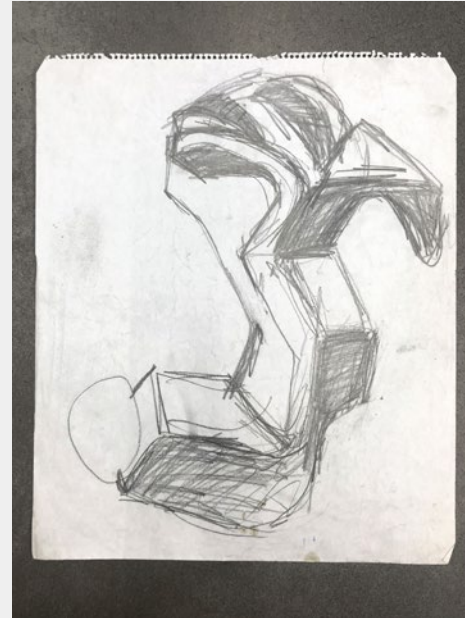
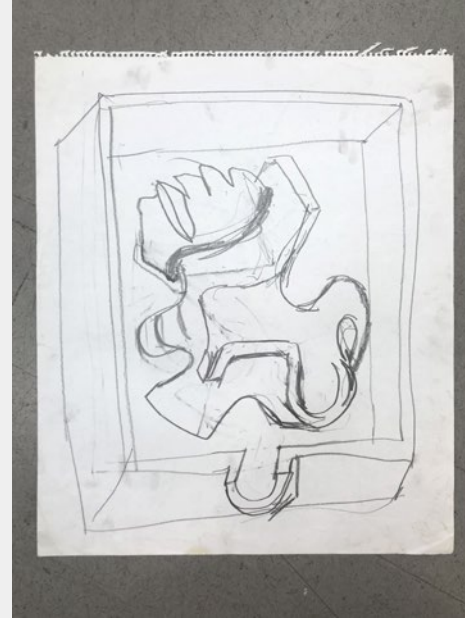

Masonitskulptur
[Masonite
Sculpture]
1999
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of Galerie
Nordenhake

Utan titel
[Untitled]
1970-tal/1970s
Olja på duk/oil on
canvas
Courtesy of
TorstenAnderssons
stiftelse

Teckningar utan
titel/untitled
drawings
Okänt årtal/year
unknown
Blyerts/graphite
Courtesy of Galerie
Nordenhake

physically. The forms emerge in a process that seems to move from the outside inwards, he works his way towards them, as if they were already there somewhere in the fictional space that his paintings constitute. Like a kneading or a carving. A revealing.

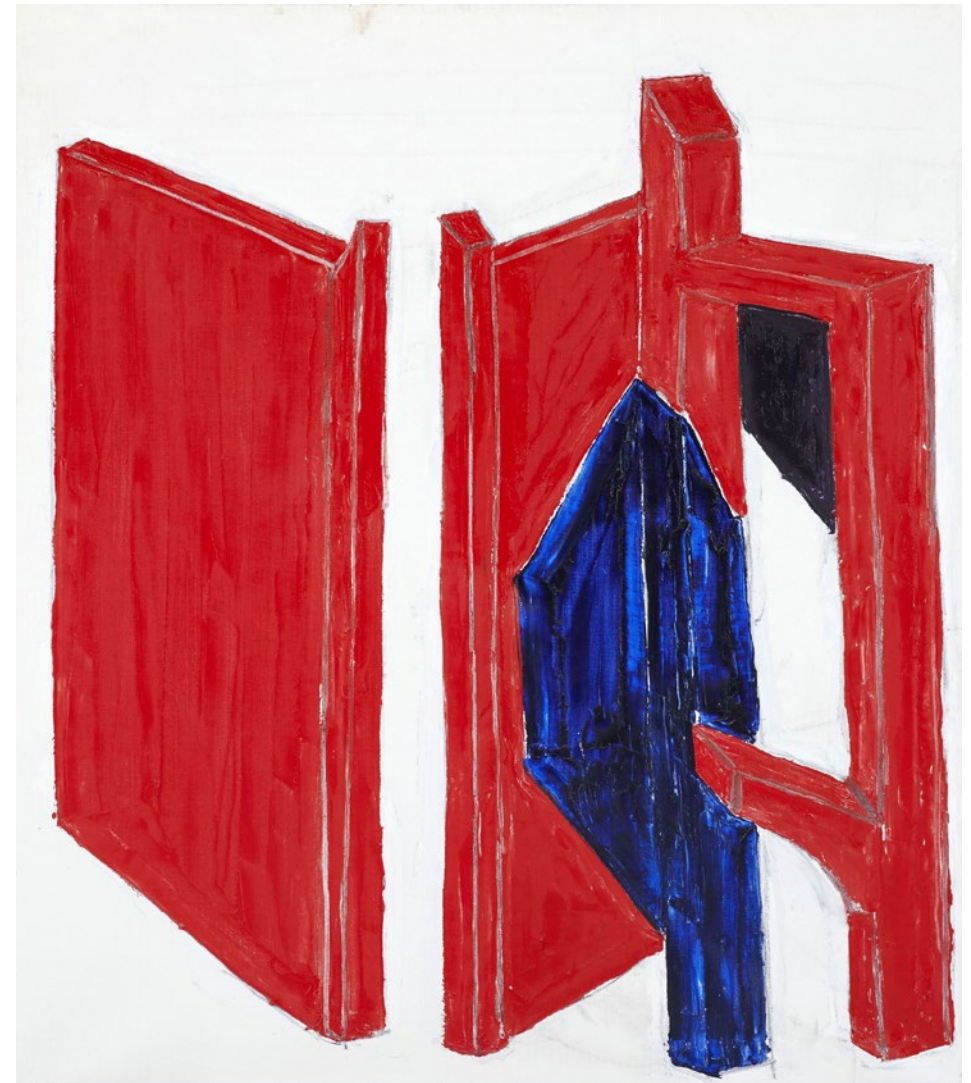
It is easy to think of Torsten Andersson as a kind of sculptor with paint as his material, but sketching was also an important part of his practice and we have chosen to include twelve drawings in the exhibition. In these drawings you can clearly see the wrestling match with the motifs, the shapes gripping each other like bodies, full of the energy that characterizes the oeuvre.

The first thing that the visitor sees in this exhibition is a side-by-side display of two works. One is a diptych and the other one a painting. Both works depict an abstract object and an image of it. In the diptych *Bäcken* [The Brook] (1967), Torsten Andersson presents the object and its portrayal in the same real space – in the exhibition room. In the painting *Molnen mellan oss* [The Clouds Between Us] (1966), the object and its image are instead presented in the same fictional space – the surface of the painting.

Many of Torsten Andersson's paintings following these works are realistic depictions of abstract forms. At first, he created simpler minimalist sculptures that he then painted. After a while, he realizes that the "model" is no longer needed, but that he can sculpt the objects in his paintings. When he paints a line in one of his sculptures, it ceases to be a line and becomes a three-dimensional object, a form.

Through the realistic depiction and sometimes almost maximum use of the canvas, a fictional, relatively shallow, room is created that bursts through its own boundaries outward, towards the viewer. The imposing Masonite-sculptures, for example, push so close to the surface of the picture that they acquire an enormous presence. Rather than the viewer's gaze penetrating the surface to enter the pictorial space, here the depicted object instead penetrates the image surface and extends into real space. The boundary between painting and reality ceases.

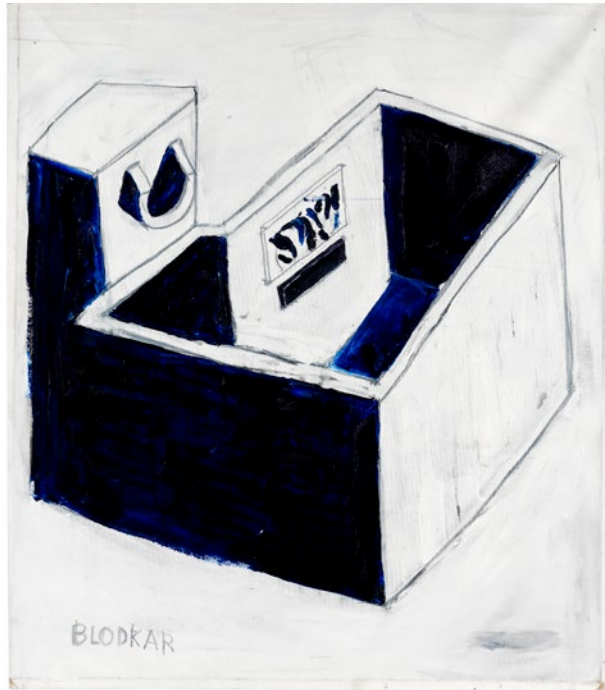
Perhaps in this one can see – without further comparison – a formal similarity to icon painting, which, with its shallow pictorial space and frontal expression, establishes a relationship between what is depicted and the viewer rather than establishing relations within the image's motif. A kind of inverted perspective where the image in an outward movement turns toward the viewer, who not only sees but also feels

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]
2006
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of Galerie
Nordenhake

seen? Is that why one experiences Torsten Andersson's paintings as so striking? As a direct appeal?

It is also a painting practice that balances on the border between the realistic and the abstract – the depiction and the image as sign – a conceptual approach that he shares with icon painting and with,

Blodkar
[Blood Vat]
2006
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy
of Torsten
Anderssons
stiftelse

*Masonitskulptur
bemålad av en
yrkesmålare*
[Masonite
Sculpture Painted
by a Professional
Painter]
Okänt årtal/
year unknown
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy of Galerie
Nordenhake

for example, the 14th-century artist Giotto, whose buildings echo in Torsten Andersson's series *Personlighet som person* [Personality as Person], from 2006, and especially in the works *Blodfontän* [Blood Fountain], but also in the works *Plank* [Fence] and *Studie V för Carl Larssons bakgård* [Study V for Carl Larsson's Backyard] (also 2006), where the image space has realistic features but can be perceived more as a kind of scenography, a space built of signs, painterly language, a realism in relation to its own forms, without a desire to depict reality outside of the art work. It is also clear that the paintings, despite their strong physical form, are constantly related to the picture surface, where sometimes shapes detach from the motif and float to the surface.

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]
2001–2002
Olja på duk/
oil on canvas
Courtesy
of Torsten
Anderssons
stiftelse

There is a clear line between these late paintings and the works that initiate the most intense phase of his practice in the 1960s.

One of the strongest driving forces in Torsten Andersson's oeuvre was the search for his own artistic language. He wanted to revive the art of painting and move it forward from the stagnation he experienced with monochrome painting. In a radio interview from 2005, he expressed that: "if you try to conquer your language, you don't have time to become good". The motifs or their meaning are never as important as the painting itself. The painting work is serious, almost a matter of life or death. Signs and language coexist with strong emotional expressions, without ever becoming sentimental.

His language work consisted of "discarding and prioritizing," as he himself wrote in a late text. Or, put differently: "trying to see the void after a lost grammar – trying to see this void as an object" and in the process, trying to "recreate the language."

During the artistic process, he destroyed many works that did not match the image he was looking for – one can imagine that he recognized it when he found it and that this recognition was the criterion for whether the painting was accepted, was called art, or was rejected and destroyed. One can understand it as either being the image he was looking for, or not at all – and then having no value, not being art at all, just material. As if the concept of "a bad work" did not exist. An uncompromising either/or. Like the difference between a functioning tool and a completely defective one, which does not do its job and therefore lacks value.

The two quotations above are taken from the book *Torsten Andersson* which he published in 2008 about his artistic life. In his review in *Dagens Nyheter*, the artist Jan Häfström writes about the book – which he read during a trip to Istanbul – that "distance creates closeness". Perhaps it is the same for us, who today want to highlight Torsten Andersson's artistic work – we are both at a distant and close. We were not part of the art scene that he rebelled against and left. Nor do we have intimate knowledge of biographical details or had the ambition to reflect his practice in them. His paintings, on the other hand, are tangible, close and strongly charged – there is no distance there.

VERK I UTSTÄLLNINGEN/LIST OF WORKS

Molnen mellan oss
[The Clouds Between Us]
1966
Olja på duk/Oil on canvas
Moderna Museet

Landskap
[Landscape]
1980–1985
Olja på duk/Oil on canvas
Malmö Konstmuseum

Lönnen [The Maple]
1963
Olja på duk/Oil on canvas
Malmö Konstmuseum

Källan [The Spring]
1972–1976
Olja på duk/Oil on canvas
Malmö Konstmuseum

Landskap
[Landscape]
1980–1985
Olja på duk/Oil on canvas
Malmö Konstmuseum

Utan titel [Untitled]
1970-tal/1970s
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Utan titel [Untitled]
1970-tal/1970s
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Utan titel/Untitled
1970-tal/1970s
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Utan titel [Untitled]
1970-tal/1970s
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Målaren [The Painter]
1970

Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]

2001–2002
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]
2001–2002
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Stupstock [Pillory]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Blodfontän
[Blood Fountain]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Gravsten [Tombstone]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Blodkar [Blood Vat]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Torsten Anderssons Stiftelse

Okänd titel [Unknown Title]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]
2004–2005
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Okänd titel [Unknown Title]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Plank
[Fence]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Masonitskulptur
[Masonite Sculpture]
1999
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Utan titel
[Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Tygskulptur
[Cloth Sculpture]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Studie V för Carl Larssons bakgård
[Study V for Carl Larsson's Backyard]
2006
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Björken möter Stenen
[The Birch meets the Stone]
1988
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

*Masonitskulptur bemålad
av en yrkesmålare*
[Masonite Sculpture
Painted by a Professional
Painter]

Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Galerie Nordenhake

Bäcken (diptyk)
[The Brook (diptych)]

1967
Olja på duk och trä/
Oil on canvas and wood
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Utan titel [Untitled]
Okänt årtal/Year unknown
Blyerts/graphite
Galerie Nordenhake

Masonitskulptur [Masonite
Sculpture]
Okänt årtal/Year unknown
Olja på duk/Oil on canvas
Privat inlån

BIOGRAFI

TORSTEN ANDERSSON (1926–2009) föddes i Östra Sallerup i Skåne och började sin målarutbildning vid Skånska målarskolan i Malmö. Efter det studerade han vid Otte Skölds målarskola och Konstakademien i Stockholm samt Det kongelige Danske Kunstakademi i Köpenhamn. 1960 blir han professor vid Konstakademien. En tjänst han lämnar redan 1966 då han flyttar till barndomshemmet i Benarp, Skåne. Anderssons konst finns representerad i Moderna Museet och Malmö Konstmuseums samlingar. Hans verk har tidigare visats på bland annat Venedigbiennalen, São Paulo-biennalen, Moderna Museet, Centre Georges Pompidou och Louisiana Museum for Moderne Kunst.

BIOGRAPHY

TORSTEN ANDERSSON (1926–2009) was born in Östra Sallerup in Skåne and began his education at Skånska målarskolan in Malmö. After that he studied at Otte Skölds målarskola, the Royal Swedish Academy of Fine Arts and Royal Danish Academy of Fine Arts. In 1960 he becomes a professor of the Royal Swedish Academy of Fine Arts. He leaves his professorship in 1966 and moves to his parental home in Benarp, Skåne. Anderssons art is represented in Moderna Museet's and Malmö Konstmuseum's collections. His works has previously been shown at the Venice Biennale, São Paulo Art Biennial, Moderna Museet, Centre Georges Pompidou and Louisiana Museum of Modern Art.

TACK TILL THANK YOU

Galerie Nordenhake, Stockholm
Malmö Konstmuseum, Malmö
Moderna Museet, Stockholm
Torsten Anderssons Stiftelse
Privata långgivare/private lenders

TEAM

Aron Agelii, tekniker
Karolina Bjursten, intervård
Ulrika Gomm, tekniker
Helena Holmberg, konsthallschef
Fredrik Holmqvist, formgivare
Oona Linke, pedagogikansvarig
Elin Magnusson, entrévärd, producent, sociala medier
Erik Sandberg, assisterande curator, producent

KULTURRÅDET **Region Stockholm**

marabouparken

MARABOUPARKEN KONSTHALL
Löfströmsvägen 8, Sundbyberg. www.marabouparken.se

MARABOU® är ett registrerat varumärke och ägs av Mondelez International. Kännetecknet MARABOU® används i enlighet med licens.